

A „KELET” előfizetési díja:

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára	7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás:

Főter 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESBŐ CZIKKEK DNÁZTATNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkerekes, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Határozott időre hirdetési díj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppolich Alajos Städt. Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistic Bureau (Budapest). Haasenstein et Vogler (Heldenplatz 18.) Welsch (Heldenplatz 18.) Budapest: Szervizter 5. sz.

Nyitási díjak

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kolozsvár, 1879. jan. 11.

(?) Európa államai mind nagyobb és nagyobb szigorral indulnak az u. n. állam-előzetes elnyomására s a reactio hálozata majdnem olyan határozottsággal lép föl ma a continensre, mint 1849. után, avál a különbséggel, hogy akkor legalább lehetett hivatkozni a népek tudatosságára, sőt fegyverrel legyőzött fegyveres fölkelésre, míg most a lázongás felől volt szó, s a hatalom ugyiszlóval a maga alkotmány ellenhatárait fölkelte mozgalmak ellenében kénytelen — ha kénytelen — a reactiohoz folyamodni.

Egykor Franciaország vala minden forradalmi üzem forrása és fészke: onnan sugárzott szét az emberi jogok, a szabadság eszméi, bajt, kellemetlenséget okozva a kormányoknak, melyek lehetőleg hermetice igyekeztek elzárkózni a veszedelmes délnyugati szél-től, a mely elkáthatta saját alattvalóit, oly vágyakat és gondolatokat fakaszthatva bennük, a melyek az „isten kegyelméből” való elmélettel alig férhettek volna meg. Ujabb nagyjot fordult a világ: Franciaország, a republikánus állam, a melynek a nyugalom, rendszerez munkálkodás, a békés jölet állama, mára lón s csak csodaképpen emlegetik felőle, hogy „titkos korszakokat” rejt magában, a monarchicus, bonapartisticus minoritás már meg sem merné jeleni a nyilvánosság előtt, míg a nemzet óriási többsége, mint a legutóbbi szenator-választások mutatták, az erőtudat méltóságával és nyugalommal halad egyes utján, mely már is annyira közelebb vitte őt a jölet, a tekintély nemzeti céljához. Ellenben éjszakán, az abszolút hatalom földjén, mind zavarosabbá, zajongóbbá válik a nép, bonyolultabb a viszonyok s nem csak, hogy a pestis, ma már nem délről, hanem éjszakaról, de még a forradalom is egészen más felől fenyegeti Európát, mint eddig. Sőt már nem is csak éjszakán: egy nagy lépéssel idebb, Európa derekán, nagy Németországban is mind jobban szállong a parázs s a reactionarius övintézkedések egész sora vált szükségessé, hogy az állam hatalmat a megbízhatatlan nép-elemekkel szemben biztosítani lehessen. A „kis ostromállapot” s ujabbban a birodalmi tanács tagjainak megfokozására előkészített törvény azt bizonyítja, hogy a legyőzhetetlen Német birodalom kénytelen saját maga ellen védeni s a polizei-staat minden adtributumával fölruházni magát, ha szurony-milliói mellett is tehetetlenné válni nem akar.

S még egy másik sajtósági fordulat

észlelhető az államok életében, mely a régi elméletekkel találai sehogy sem akar. Eddig a tulfejlett gyárilap következtében aránytalanul fölhalmozódott tőke provokálta a socialitkus és communisticus mozgalmat s az önkényesen megállapított munkadíjak szorították az özező birtokosokat a lázongás terére.

Ma a sokkal fejlettebb Angol- és Franciaország csöndes, holott a pénzügyi zavarok ott is napi rendben vannak; míg a sokkal elmaradottabb Németország nyögve-nyögve a socialismus tanainak terjedése alatt s fölelmeskedve kapkod az orvosszerekhez, melyek, bár pillanatnyilag segítsenek az abnormis állapotán, a nagy egység önmagát emészti misériáján. S a mentő eszköz, melyhez a vaskanczellár e tekintetben folyamodik, majdnem egy évszázad nyulva vissza s az „elzárólt kereskedelmi állam” sorompóit szorgosan megvonván, egy időre segíteni is fog — a polgárok vagyonszerzésén, de csak annál bizonyosabban fogja a birtokosokat szegénységét fokozni evel egyenetlen újait a socialismus és communismus tanainak oly rétegekben is, a melyek ma még az állam rendjében állnak, de a melyeket épen az így előkészített még nagyobb aránytalanság a birtokosok fog az ily államrend elkeseredett ellenségeivé tenni.

Pedig a megoldás szinte a Colombus-tojásának kérdéséhez hasonlít. Mi tette a franczia császárságot az international tűzhelyévé? Ugyanaz, mi Oroszországot a nihilismus, Németországot a socialismus hazájává: a fegyverekre támaszkodó absolutismus. Míg Franciaország minden vagyonát katonaságába és fegyvereibe ölte, hogy maga intézhesse Európát, a világ sorsát s tengeren túlra s tengeren innen hadait folyton foglalkoztatá; a titkos rendőrség, a cenzúra, a szemkapráztató sikerű építkezések, ipari és kereskedelmi eredmények mellett is pattogtak az Orsini-bombák s majdnem állandó forradalmat tartott égre az international. Ma foly ott csöndesen a munka, nem képzelt jöletre emelkedett a nép zöme s mindenki a fennálló rend megszilárdítására törekszik.

Ellenben Németország világhatalma kiváása után, meg is akarván a hatalmát tartani, szuronyaira támaszkodik; eltörli az elnyelt kis államok minden önállását, abszolút hatalmat gyakorol felettük, mászról-mászra emeli adóterheket s fegyver alá kényszeríti fiaikat — és kétszer lönek császárára, egy nagy összeesküvésbe egyesülnek, ha va-

lahogyan megbuktathatnák a fenálló államrendet, a nagy diadalnak után pár évvel megüszereződve a socialista képviselőt választók száma, kiket immár csak azon az áron lehet leszavazni, hogy a vérig üldözött katholicusokkal kénytelen a vas kanczellár kezét akarni!

S ép úgy a nyolczvan millió népességet számláló Oroszország, mely szintén nagy harci diadalok s terület-nagyobbdás után önmagában készül megveszni s már-már ott van, hogy a pestisnél kénytelen jobban pusztítani alattvalóit, ha a régi államrendet — nem külsőségek, hanem saját fia ellen megvédeni akarja.

A nemzetek sorsát intéző hatalmasok bizony okulhatnak a symptomákon, melyek, tagadhatatlan, általános növekedésben vannak egy idő óta, s melyeknek erőszakos kitérését lehet ideig-óráig késleltetni, de teljesen meg-hiusítani nem. Nem, csak oly kevésbé, mint nem lehetett meggátolni a commune kraterinek kitérését Franciaországban, hogy a fennés részek kitiszthassanak a nemzet testéből.

Az emberiség vulcánjai dühöroghetnek soká a felszín alatt, kisebbszéri földrengésekben nyilvánítván működésüket, de egyszer magának a nagy kitérésnek is el kell következnie s jaj, ki a láva útjában áll épen.

Néhány szó

a Szamosvölgyi-vasut érdekében.

(Kolozsvár város memoranduma.)

(vége.)

A 11 kilométer hosszú kolozsvár-aphidai vonalrész költségei következők lennének:

I. Az építkezés felügyeletére és vezetésére	átlag	3000 frt.
II. Kisajátítás a nyílt pályára	36 hold	
3 órházra	1 hold,	
összesen 37 „	á 200ft., 7400 frt.	
III. Alépítmény:		
a) Földmunka (a fővonal tervezésénél felvett átlag 1 méter magas töltés mellett) 11 kilométerre 40,920 köbméter á 20 kr. összesen		8184 „
b) Hidak és átereszek: 5 drb kisebb és 1 drb 12 méter es (a Nádason át)		2860 „
c) Útépítés átlag		930 „
d) Partvéd munkálatok átlag		1230 „

lyeket három hó előtt a Kristkindli tóherébe kibocsátott s melyeket most be kell cserélni még győzörről zoldhasu bankókkal. Alig marad belőlük annyira miből a feleségnek farsangra telik. Hát megint levegőt kell a Karneval alatt váltogatni a szegény asszonynak, mint a Krach óta minden évfordulókor? Pedig, hogy szeret táncolni, hogy szeretné földmúlni a kellemben s pompában azt a másik ézeget a báiban, a mely eger uróje tavai három tolettal csinált furorát. Oh hétköznapiok!

Most hát a farsang a tegnapi este beköszölt. A virágó ablakait az új bérlió kivilágította s carneval herceg csengő zenészővel tartá bevonulását a fényes termekbe. És ott voltak hódoló alattvalói, hogy loyaltitásokat kitéjezzék. Az ifjuság, mely táncolva kezdte az életet, a házassaladók, kik adósságaik hiánából egy gazdag leány anyjával szárnyalva szeretnének kiroppanni; az agglégények, kik tíz év alatt tíz kosarat szereztek maguknak, de azért még el bennük a remény, hogy a jövő e kosarakat virágokkal fogja behinteni. Carneval herceg körüljárta híveinek udvarát, kegyes mosolylyal fogadta hódolatukat s köztük elismerése jeléül, piros képű, puha fogású, édes begyű, de néhez emésztésű fánkokat osztogatott.

A farsang időny hosszú lesz; eltart közel nyolcz hétig. Eddig 15 elnt bált, 20 korszorcskát 7 álarozs estélyt és 12 zárkörű vigalmat jegyeztem fel róla krónikámba. Jut tehát minden napra átlagos számításal egy és egyötöd rész bál. Szegény családapák, szívből méltánylom az önök homlokánczait. De tapasztalásból tudom, hogy e redők csak az elhatározás perczéig tartanak s látva a világba lépő leány gyermek örömet, világért se lenne egy apa sem ennek megrojtója. Homlokon csokolja a kicst, megczirógatja piruló arcát s szeretettel ismétli előtte buszszor is: El-megyünk fiam ebbe, abba, meg amabba, az én leányomnak nem szabad hiányzani a szépek ver-

IV. Felszerkezet:		
a) Talpfák 15,000 drb. á 60 kr.		9000 frt.
b) Sínek 11 kilométerre 10,340 mázsa á 7 frt.		72380 „
c) Sínerősítő eszközök, a sínnek árának 10%-ka, tehát		7238 „
d) A felszerkezet lerakása 11,000 méterre á 40 kr.		4400 „
e) Pálya kavicsolásra 7.700 köbméter kavics á 60 kr.		4620 „
V. Magas építmény:		
a) Három drb órház á 700 frt.		2100 „
b) ehez 3 kút á 100 frt.		300 „
c) Az órházak bútorai átlag á 50 frt.		150 „
VI. Pálya elzárás (igen csekély helyekre szorul) átlag		245 „
VII és VIII. Pályajelzők és forgalmi eszközök semmi.		
IX. Különböféle előre nem lá, tott esetekre*)		10963 „
Összesen		135,000 ft.

Leend az összes építési költség 135,000 frt. Megjegyezzük, hogy az „előre nem láthatók” tételét csak azért vettük fel, hogy előre is kizárjuk a netán felmerülhető vitát, mely számításunk szigorúságát vagy az általunk felvett vonalhosszát, az apahidai csatlakozás hátrányára kitüntetné. Ez összeg egyúttal fedeztetül szolgál arra nézve, ha netalán a Szamos balparti csatlakozás helyett a Szamos áthidalásával a jobb parti kolozsvári csatlakozás épülne ki. „Előre nem látható” események itt majdnem lehetetlenek, mert hiányzanak azon tárgyak, melyek azt leginkább igénybe veszik (alagút, folyó, földcsúszás, magas építmény, forgalmi eszközök beszerzése, stb.).

Ha végre még tekintetbe vesszük, hogy a kolozsvári csatlakozás kiépítésével az Apahidára tervezett Szamos hídja elmarad, s hogy ennek és az ehez tartozó összes mellék munkálatok kiadása, legalább is 5000 frttal kétségsbe vonhatóan a kolozsvári csatlakozás javára esik, úgy a több költség, mely az apahida-kolozsvári vonalrészre esnék, legfeljebb 130,000 frtot tenne ki.

Tekintjük most ezen tőke jövedelmét. Ennek kiszámítására, az összehasonlítás meg-ejtethése céljából ugyan csak azon alap-

*) Ez több mint fele azon összegnek, melyet a décsi emlékirat az egész 6 mértföld hosszú vonalra felvett.

ből indulunk ki, mely a Szamosvölgyi vasút forgalma és jövedelme kimutatására a décsi emlékiratban felvett.

Felvesszük az ebben felhasznált díjtételeket a nélkül azonban, hogy az árak és adatok helyességeért felelősséget vállalnánk. Hozzávetőleges számításaink szerint azonban bizonyosnak vehető, hogy a décsi emlékiratban felvett mázsa mennyiségnél legalább is még egyszer olyan nagy lenne a teherforgalom.

A díjtételek alkalmazhatása miatt a 11 kilométer helyett 1¹/₂ mértföldet kell számításaink alapjául venni, és így az apahida-kolozsvári vonalon következő forgalom fogna mutatkozni:

Személy-forgalomban felvesszünk átlag egy nap 60 embert (mindegyik irányban 30—30) tesz összesen évenként 21,900.

Ezenfelvétel annyival indokoltabb, mert a décsi emlékiratban felvett 40,646 személylyel helyes arányban áll, és mert Beszterce, Décs, Szamosújvár és ezek vidékei összesen 40,646 lakossal Kolozsvárra és Kolozsváron át, legalább is fél olyan forgalmat fogna előidézni, mint a 26,382 lakossal bíró Kolozsvár, melynek személyforgalma jövet és menet átlag naponta (katonákkal együtt) 200 személyre tehető.

Ezek után felveendő 21,900 személy másfél mértföldre á 15 kr. 4927 frt 50 kr.

Az árforgalom (a décsi emlékirat szerint) következő lenne:

v. máza mtf. v. mázsa és mtfeső ft. kr.	dij																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													</
---	-----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----

